

23.4.2020

RIKOSASIOIDEN SOVITTELUN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS**Aika** **to 23.4.2020 klo 13-15****Paikka** **Kokous toteutettiin Skype for Business yhteyden kautta.**

Osallistujat Pouta Anneli, johtaja, THL, pj.
Kinnunen Aarne, apulaisosastopäällikkö, OM, varapj.
Sambou Saija, erikoissuunnittelija, OM
Keinänen Jari, johtaja, STM
Tykkyläinen Juha, käräjätuomari, osaston johtaja, Pohjois-Karjalan käräjäoikeus
Heidi Lempiö, SM/poliisiosasto
Mäkelä Frida, suunnittelukoordinaattori, Helsingin yliopisto /KRIMO
Koivukangas Jaana, kehitysjohtaja, Rikosuhripäivystys ry
Snellman Tiina, sovittelun esimies, Vantaan sovittelutoimisto
Ikonen Reetta, sovittelutoimiston johtaja, Kymi-Saimaan sovittelutoimisto
Kaltmaa-Uurtamo Mari, kehittämisspäällikkö, THL, siht.
Rimpilä Ilona, erityisasiantuntija, THL
Elonheimo Henrik, kehittämisspäällikkö, THL

Asialista**1. Kokouksen avaus**

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Tehtiin lyhyt esittelykierros.

2. Sovittelun ajankohtaiset kuulumiset

Sovittelutoiminnassa on myös ollut poikkeukselliset ajat. THL:n toimesta palveluntuottajille annettiin suosituksia valtioneuvoston linjausten mukaisesti 13.3. ja 24.3.. Suosituksissa kehoitettiin pidättäytymään sovittelutapaamisten järjestämisistä huhtikuun loppuun asti ja yli 10 henkilön tapaamisista toukokuun loppuun asti. Kehittämisspäällikkö Henrik Elonheimo nosti huolensa esiin suositusten lakiperusteiden riittävydestä. STM:n johtaja Jari Keinänen mukaan suositukset ovat valtioneuvoston linjauksen mukaiset ja niistä on STM antanut hyväksyntänsä.

Sovittelutoimistoille tehtiin kysely ja alkuvuoden aloitemäärät ovat pysyneet ennallaan. Suurin osa työntekijöistä on määrätty taustaorganisaatioiden toimesta etätöihin. Sovittelun aktiivisista vapaaehtoisista noin 26% kuuluu riskiryhmään. Sovittelutoimistot ovat normaaliin tapaan tehneet sovitteluiden edellytysten arviointeja ja olleet yhteydessä yhteistyökumppaneihin. Vastaavien kokouksessa 22.4. keskusteltiin online-tyyppisten sovitteluiden käynnistämisestä ja pilotoinnista. THL:n toimesta vielä selvitetään tietoturvaan ja sähköiseen allekirjoitukseen liittyviä asioita. Online-sovitteluja koskeva ohjeistus lähtee jakoon palveluntuottajille viikolla 18 ja koulutus aiheesta järjestetään viikolla 19.

Esittelyssä mukana olevia muita ajankohtaisia asioita:

- Sovittelun vuoden 2019 käyttöönoton tietojärjestelmän jatkokehitysjakson valmisteluita tehdään (toteutus 06-09/2020).
- Vuoden 2019 tilastoraporttia varten on käynnissä tilastokuution tekeminen SOPUn tietokannan tilastoon tarvittavista tiedoista.
- sovittelijoiden peruskoulutuksen opetussuunnitelmaa ja materiaaleja päivitetään ja yhdenmukaistetaan
- Monikulttuuriseksi koetut konfliktit ja sovittelu- kirja on Miriam Attiaksen toimesta valmisteilla. Kirjan pohjalta on tarkoitus rakentaa sovittelijoille erikoistumisopinnot yhteistyössä Attiaksen vetämän ja KONE-säätiön rahoittaman hankkeen kanssa.

- Monikulttuurisuus sovittelussa teemalla toteutetaan työnohjausta ja online-koulutuksia touko- ja kesäkuun aikana.

3. Sovittelun mahdollinen siirtyminen OM:n järjestämisvastuulle – selvitystyön tilanne

Asiaa esitteli selvitystyötä tekevä THL:n kehittämisspäälikkö Henrik Elonheimo. Kokouksen esitys on muistion liitteenä. Selvitystyön raportti valmistuu toukokuun loppuun mennessä ja se lähtee lausuntokierrokselle syksyllä. Selvitystyöhanke päättyy marraskuun loppuun mennessä. Selvitystyön ohjaamiseen on koottu ohjausryhmä, jossa on jäseniä OM:stä, STM:stä ja THL:sta.

Esityksessä nostettiin esiin sekä nykyisen järjestäjän THL:n että mahdollisen tulevan järjestäjän OM:n vahvuuksia ja haasteita sovittelupalvelun järjestämisen osalta. Esityksen pääpaino on yhden toimijan mallissa ja OM:n alaisen sijoittumisen vaihtoehtoina ovat se, että sovittelu toimisi tulevan oikeushallintoviraston osastona/yksikkönä omana sovitteluvirastonaan tai oikeusaputoiminnan, verkaneuvonnan ja edunvalvonnan kanssa samassa virastossa.

Esitys ei nostanut erityistä keskustelua. Vain RIKUn kehitysjohtaja Jaana Koivukangas nosti esiin heidän organisaatiossa käydyn keskustelun pohjalta seuraavia asioita; Heillä ei ole suoranaisesti näkemystä siihen, minkä ministeriön alla sovittelupalvelun kehittäminen ja tuottaminen olisi toimivampaa. RIKUssa ei myöskään osata ottaa kantaa siihen, olisiko isosta muutoksesta niin suuria synergiaetuja tai säästöjä, että se olisi kannattavaa. On kuitenkin tärkeää huolehtia siitä, ettei sovittelu kytkeydy vaihdoksen myötä niin vahvasti rikosprosessiin, että sovittelun sosiaalityön näkökulma vähenee. Hän totesi myös, että tälläkin hetkellä poliisissa sovittelu ja RIKU tai muut uhripalvelut saatetaan nähdä usein samana tai toisensa poissulkevana toimintana. Onko vaaraa, että poliisilla menee vielä enemmän sekaisin RIKUn ja sovittelun tarjoamat palvelut?

4. Neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaan liittyvät tapahtumat

- Pohjoismaiden sovitteluseminaarin toteutus siirtyy ensi vuoden kevättalville. Syksyllä haetaan OM:n toimesta rahoitusta tilaisuuden järjestämistä varten (ohjelma, tilat, osallistujien matkat ja majoitus).
- European Forum for Restorative Justice seminaari siirtyy vuodella eteenpäin ensi vuoden kesäkuulle.
- Syyskuun 1. päivän kokous pidetään poikkeuksellisesti tuomioistuinvirastolla, jossa samassa yhteydessä saamme esittelyn 1.1.2020 toimintansa aloittaneen viraston toiminnasta. Kokouksen ja esittelyn jälkeen lounastetaan virastolla ja klo 12.30 alk. on mahdollista tutustua KRP:n rikosmuseoon.

5. Lähisuhdeväkivallan sovittelun kehittämistyön tilanne

STM ei nimeä toistaiseksi jatkokehittämistyöhön työryhmää. Tilanne on tauolla kunnes sovittelutoiminnan mahdollinen hallinonalansiirto/kotipesäselvitys on tehty ja sovittelutoiminnan sijoittuminen selviää.

Selvitystyön kehittämistoimia on ryhdytty kuitenkin toteuttamaan THL:n kokoaman työryhkasen toimesta. Työtä on aloitettu sovitteluprosessia kuvaavan hyvän käytännön kuvauksen osalta ja sen jälkeen viimeistellään edellytysten arviointiin työkalua. Lopuksi paneudutaan päivittämään lähisuhdeväkivallan sovittelun täydennyskoulutuksen kokonaisuutta.

THL on tehnyt STM:n pyynnöstä sovittelun osapuolten kokemusten selvittämiseksi tutkimushankehakemuksen.

STM ja OM etsivät yhteistyössä tutkimukseen rahoitusta. Rahoituspäätös on tulossa piakkoin.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous 1.9.2020 tuomioistuinvirastolla, silkkitehtaantie 5 C, Vantaa

Ohjelma:

klo 9-10	tuomioistuinviraston esittely
10-11	neuvottelukunnan kokous
11-12	lounas virastolla
12.30	KRP:n rikosmuseo, Vantaa (vierailijoiden nimet pitää ilmoittaa etukäteen, joten kutsu tulee hyvissä ajoin elokuussa)